

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้ทรัพยากรบุคคลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้ทรัพยากรบุคคลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย
  - 1.1 ผู้บริหาร ได้แก่ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 810 คน
  - 1.2 ผู้ปฏิบัติในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 824 คน ได้แก่
    - 1.2.1 ข้าราชการที่ช่วยราชการ จำนวน 306 คน
    - 1.2.2 ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดประชาชน จำนวน 518 คน

รวมประชากรทั้งสิ้น 1634 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ชนิดที่เป็นสัดส่วน โดยสัดส่วนในการสุ่ม (f) คือสัดส่วนระหว่างขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (n) กับขนาดของกลุ่มประชากร (N) คือ $f = n/N$ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละจังหวัด โดยใช้สูตร $n/N \times$ จำนวนประชากรในแต่ละจังหวัด (บุญเรือง ขจรศิลป์, 2534) ในการสุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธี จับสลากจากประชากรของแต่ละกลุ่ม ที่มีอยู่ในแต่ละจังหวัด โดยจับสลากครั้งละกลุ่มและ ครั้งละจังหวัด ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ผู้บริหาร ได้แก่หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/ กิ่งอำเภอ จำนวน 810 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ 265 คน

2.2 ผู้ปฏิบัติในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ ได้แก่

2.2.1 ข้าราชการที่ช่วยราชการ จำนวน 306 คน กำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างได้ 175 คน

2.2.2 ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในท้องสมุคประชาชน จำนวน 518 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ 226 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 666 คน

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของแต่ละจังหวัด ปรากฏดังตารางที่ 58 ในภาคผนวก ข.

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามกรอบแนวคิดการใช้ทรัพยากรบุคคลของ Anthony and Nicholson (1977) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การ ุฒิกการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพการใช้ทรัพยากรบุคคล มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (checklist) และคำถามปลายเปิด (open-ended) ซึ่งครอบคลุมตามกรอบแนวคิด การใช้ทรัพยากรบุคคลของ Anthony and Nicholson (1977) จำนวน 41 ข้อ ได้แก่

(1) การเตรียมการ ประกอบด้วย

- การออกแบบงาน	จำนวน	2	ข้อ
- การประเมินค่างาน	จำนวน	1	ข้อ
- การวางแผนกำลังคน	จำนวน	4	ข้อ
- การสรรหา	จำนวน	2	ข้อ
- การคัดเลือก	จำนวน	2	ข้อ

(2) การนำทรัพยากรบุคคลไปใช้ ประกอบด้วย

- การบรรจุและแต่งตั้ง	จำนวน	6	ข้อ
- การพัฒนาบุคคล	จำนวน	2	ข้อ
- การเลื่อนตำแหน่ง	จำนวน	7	ข้อ
- การย้าย	จำนวน	5	ข้อ
- การสร้างแรงจูงใจ	จำนวน	2	ข้อ
- การติดต่อสื่อสาร	จำนวน	1	ข้อ
- การปรับปรุงประสิทธิภาพองค์การ	จำนวน	1	ข้อ

(3) การประเมินผลการปฏิบัติงาน จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้ทรัพยากรบุคคล มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (checklist) และคำถามปลายเปิด (open ended) ซึ่งครอบคลุมตามกรอบแนวคิด การใช้ทรัพยากรบุคคลของ Anthony and Nicholson (1977) จำนวน 15 ข้อ ได้แก่

(1) การเตรียมการ ประกอบด้วย

- การออกแบบงาน	จำนวน	1	ข้อ
- การประเมินค่างาน	จำนวน	1	ข้อ
- การวางแผนกำลังคน	จำนวน	1	ข้อ
- การสรรหา	จำนวน	1	ข้อ
- การคัดเลือก	จำนวน	1	ข้อ

(2) การนำทรัพยากรบุคคลไปใช้ ประกอบด้วย

- การบรรจุและแต่งตั้ง	จำนวน	1	ข้อ
- การพัฒนาบุคคล	จำนวน	1	ข้อ
- การเลื่อนตำแหน่ง	จำนวน	1	ข้อ
- การย้าย	จำนวน	1	ข้อ
- การสร้างแรงจูงใจ	จำนวน	1	ข้อ
- การติดต่อสื่อสาร	จำนวน	2	ข้อ
- การปรับปรุงประสิทธิภาพองค์การ	จำนวน	1	ข้อ

(3) การประเมินผลการปฏิบัติงาน จำนวน 1 ข้อ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ วารสาร และงานวิจัย เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ได้แก่ การวางแผนกำลังคน การใช้กำลังคน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ นโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แนวทางการดำเนินงาน และการประเมินปริมาณและคุณภาพงาน ของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามกรอบแนวคิดของ Anthony and Nicholson (1977) คือ

(1) การเตรียมการ ประกอบด้วย การออกแบบงาน การประเมินค่างาน การวางแผนกำลังคน การสรรหา และการคัดเลือก

(2) การนำทรัพยากรบุคคลไปใช้ ประกอบด้วย การบรรจุและแต่งตั้ง การพัฒนาบุคคล การเลื่อนตำแหน่ง การย้าย การสร้างแรงจูงใจ การติดต่อสื่อสาร และการปรับปรุงประสิทธิภาพองค์การ

(3) การประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การประเมินผล การปฏิบัติงาน เพื่อให้ประกอบการพิจารณาความดีความชอบ การให้รางวัล การลงโทษ การพิจารณาเงินเดือน ตลอดจนเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาบุคคล

3. สร้างเครื่องมือโดยอาศัยกรอบแนวคิดที่กำหนด

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ และแก้ไข

5. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นนักวิชาการ ผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล และการบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความครอบคลุม และความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนการใช้ภาษา ประกอบด้วย ผู้มีรายนามดังต่อไปนี้

(1) รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ดันติเมธ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(2) ดร. ทองอยู่ แก้วไทรสีระ อธิการบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

(3) นายศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล สำนักงาน ก.ค.

(4) นายทวีศักดิ์ วิเศษวงกูร ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน

(5) นายเสน่ห์ ผดุงญาติ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดนครราชสีมา

6. นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว มาปรับปรุงร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยบันทึกเสนอบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขอให้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้มีหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ

2. ส่งแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน และหนังสือแนะนำตนเองของผู้วิจัย ไปยังศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยบางส่วนผู้วิจัยนำไปส่งด้วยตนเอง และบางส่วนส่งทางไปรษณีย์

3. เมื่อส่งแบบสอบถามไปแล้ว 20 วัน และได้รับแบบสอบถามคืนไม่ครบ ผู้วิจัยได้ติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน โดยส่งหนังสือพร้อมทั้งแบบสอบถาม ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืน

4. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปจำนวน 666 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 565 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์ครบถ้วน จำนวน 520 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.08 รายละเอียดจำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งและได้รับคืน ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งและได้รับคืน จำนวนที่ได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน ที่จัดส่ง	จำนวนที่ได้รับคืนทั้งสิ้น		จำนวนที่ได้รับคืนและสมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้บริหาร	265	232	87.54	214	80.75
2. ผู้ปฏิบัติใน ศูนย์บริการ การศึกษานอก โรงเรียนอำเภอ /กิ่งอำเภอ -ข้าราชการ ที่ช่วยราชการ	175	143	81.71	133	76.00
-ข้าราชการที่ ปฏิบัติงานใน ห้องสมุดประชาชน	226	190	84.07	173	76.54
รวม	666	565	84.83	520	78.08

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. นับจำนวนแบบสอบถามและคำนวณค่าสัดส่วนร้อยละ ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัว โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้ทรัพยากรบุคคล โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
5. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้ทรัพยากรบุคคล โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
6. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย